

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

De wijde lucht omvatten:

Een verkenning van de grenzen van het brein.

Daniel Tammet

Amsterdam: Nieuwezijds, 2009

317 pagina's

Tammet, ook wel bekend onder de naam Brainman, is beroemd geworden door zijn boek *Born on a blue day (Op een blauwe dag geboren)*, een verhaal over hemzelf. Op latere leeftijd is bij hem de diagnose autisme gesteld. Een wat apart kind, dat echter ook in bepaalde opzichten heel slim was: een savant. Hij associeert kleuren aan getallen en dagen: hij heeft synesthesie. Hij is vreselijk goed in talen (leert een taal in enkele weken) en werkt nu als linguïst op een universiteit. Nadat hij in zijn eerste boek verteld had over hoe hij de wereld ervaart en erin tracht te overleven, probeert hij in dit boek uit te leggen hoe die vreemde eigenschappen van hem nu te begrijpen zijn in termen van cognitieve en hersenprocessen. Tammet heeft zeker heel veel kennis opgedaan over de cognitieve neurowetenschap en hij kan het ook goed uitleggen. Wat ik echter minder goed uit de verf vond komen was de wijze waarop hij zijn eigen functioneren in dit kader heeft geanalyseerd. Het boek maakte op mij meer de indruk van een inleiding in de cognitieve neurowetenschap, met een accent op aan autisme gerelateerde aspecten. Dat neemt niet weg dat het daarmee niet een leerzaam boek zou zijn, zeker ook voor neuropsychologen die meer van autisme willen weten.

Het spiegelende brein:

Over inlevingsvermogen, imitatiegedrag en spiegelneuronen.

Marco Iacoboni

Amsterdam: Nieuwezijds, 2008

256 pagina's

De spiegelneuronen werden in 1996 beschreven door het team van de neurofysioloog Giacomo Rizzolatti uit Parma. Een van zijn medewerkers, Vittorio Gallese, legde ook een verband met de fenomenologie, een filosofische stroming die veronderstelt dat we op een intuïtieve manier verschijnselen uit de buitenwereld waarnemen, begrijpen; er is geen rationale analyse voor nodig. In korte tijd veroverden de spiegelneuronen de wereld. Op tal van gebieden lijken ze nu een belangrijke rol te spelen: bij het imiteren van handelingen, maar ook voor sociaal gedrag en zelfs het inleven in de gevoelens van anderen zouden ze van belang zijn. De Ameri-

kaanse neurowetenschapper Marco Iacoboni is een van de toonaangevende onderzoekers op dit terrein. Hij schreef een boek om dit nieuwe terrein toegankelijk te maken voor een breed publiek. Hij laat ons zien welke rol spiegelneuronen spelen bij communicatie en taalgedrag, bij de ontwikkeling van baby's en van kinderen met een stoornis in sociaal gedrag, autisme. Maar ook bij verslaving en de rol van de media hierin, en dan ook reclame. En ook in de politiek wordt nageaapt: Iacoboni heeft het over neuropolitiek. En dan zet hij de laatste stap: existentiële neurowetenschap en samenleving. Terwijl de fenomenologie oorspronkelijk een stroming was die veraf stond van de 'harde wetenschappen', lijkt nu de integratie mogelijk. Dankzij spiegelneuronen kennen wij de ander. Al met al lijken me het wel veel taken van die cellen. Terwijl op andere gebieden juist weer meer gekeken wordt naar netwerken, lijkt hier de lokalisatie door te slaan naar het niveau van cellen in plaats van gebieden. Ondanks mijn bedenkingen treft de lezer wel een aardig overzicht aan van de heel snelle ontwikkeling die het onderzoek in nog geen vijftien jaar heeft doorgemaakt.

Emotion science.

Elaine Fox

Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2008

456 pagina's

Na jarenlang vergeefs gezocht te hebben naar een goed boek voor haar cursus over emotie besloot Elaine Fox, hoogleraar experimentele psychologie in Essex, om het zelf dan maar te schrijven. Het boek geeft een overzicht van de stand van zaken over ons inzicht in wat emotie nu inhoudt, waarbij cognitieve psychologie en neurowetenschappen worden geïntegreerd. Ze legt uit wat het verschil is tussen emotie, affect en stemming. Ook gaat ze in op termen als temperament, persoonlijkheid en affectieve stijl. De relatie tussen emotie en aandacht en geheugen vormen aparte hoofdstukken. Het wordt iets meer klinisch interessant wanneer ze individuele verschillen en determinanten van emotionele stoornissen bespreekt, maar in wezen gaat het om een fundamentele benadering van emotie. Niets mis mee: je kunt maar beter weten waar je het over hebt op basis van onderzoek.